

gospodarske, obrtniške in narodne.

zhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrť leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 30. decembra 1874.

Obseg: Turška kuga v Istri in na Kranjskem. — Razglas gospodarjem zaradi naročila semena Ruskega lanú. — Kako prešiče s pridom rediti. — Žalostne priče kmetijskega blagostanja. — O drenaži. (Konec.) — Apno pomešano s šotnim pepelom — posebno dobra zidarska malta. — Slovensko slovstvo. — Kako se je rodila ustava Avstrijska. — Kaj popoten tujec piše o Ljubljani, o deželi naši, o prebivalcih njenih in Slovencih sploh. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Turška kuga v Istri in na Kranjskem.

Komaj je ta pošast potihnila na Kranjskem, kamor je meseca septembra in oktobra iz Hrvaškega po brezvestnih barantačih zanešena bila v 17 vasi okraja Črnomeljskega, Novomeškega, Logaškega in Kočevskega in je skupaj poginilo ali pa pobitih bilo 222 goved, ovac in kóz, se je zopet pokazala 23. dne t. m. v enem hlevu v Trnovem pri Bistrici na Notranjskem, kamor jo je zanesel neki Godec iz Istre po okuženi obleki.

Ker je v Istri v okraju Volovskem na meji Kranjski veliko vasi (Dolenje, Jelšane, Rupa, Lipa, Skalnica, Klana, Lisac in Puži) okuženih, je zato nevarnost silno velika, da ne bi vsak hip se na novo prikazala na Kranjskem, in treba je po tem takem bilo z vojaško stražo zapreti mejo proti Istri.

Da se je ta pošast razširila tako hudo v Istri, kriva je nevednost ondašnjih c. kr. okrajnih zdravnikov, ki so Turško govejo kugo za navadno grižo imeli, in se po takem ni vse to storilo, kar zapoveduje postava od leta 1868.

Tako je od ene strani kriva nevednost zdravniška — od druge pa brezvestnost barantačev, ki skrivé iz kužnih krajev gonijo živino v druge in tako neizmerno nesrečo širijo iz dežele v deželo.

Kolike vrednosti je izvedeni živinozdravnik, kaže nam iznova žalostna Istra!

Naj bi se vendar naši ljudje enkrat spametovali iz toliko nadlog, ki jih prinese goveja kuga čez dežele, in sleparjem, ki iz kužnih dežel jim živino ponujajo, vselej pot pokazali — v sodnijo!

Razglas gospodarjem zaradi naročila semena Ruskega lanú.

Ker bode družba kmetijska Kranjska za prihodnje leto zopet v stanu, gospodarjem našim pravo seme Ruskega lanú iz državne podpornice po nižji ceni dati, kakor je na prodaj v štacunah, — podpisani odbor pa v ta namen mora vedeti, koliko tega semena naj naroči za prihodnjo pomlad, zato vabi gospodarje, ki želijo Ruskega (Rigajskega) lanú, ki po obilnih naših domačih skušnjah veliko prekosí vsak drugi lan, naj se zadnji čas oglasijo do svečnice pismeno ali ustmeno v pi-

sarnici družbe kmetijske, da odbor po tem vé, koliko vagánov (mecnov) ima naročiti tega semena, ki pride iz daljnih krajev, da ga za spomladansko setev dobijo ob pravem času.

Glavni odbor družbe kmetijske
Kranjske.

Kako prešiče s pridom rediti.

Iz Dolenskega.

Kdor hoče prešiče s pridom rediti, naj uboga, kar so pisale naše „Novice“, da se prešičem večkrat daje oglja, bodi si kakoršno koli, se ve da je najbolje bukovno. Kedar jih pa začneš pitati, dajaj ga jim vsaki dan; zraven pa še vsaki dan kakih 4 ali 6 surovih krompirjev. To pomaga, da se hrana hitreje prebavi in kaj radi žrejo. Danes (21. decembra) sem zaklal prešiča, pol sufolka, ki je bil star 21 mesecev in 7 dni. Meril je čez pas 5 čevljev in 8½ palcev, ter je tehtal celih 6 centov. Ako bi imel s čem, bi ga bil lahko še redil, ker je neizrečeno rad žrl.

Žalostne priče kmetijskega blagostanja.

Finančni minister je v dokaz tega, kako dobro se nam godi, v državnem zboru že enekrat povdarjal „den volkswirtschaftlichen Aufschwung“ in se pri tem sklicaval na to, „kako pridno tekó davki v cesarsko blagajnico“. „Novice“ so v svojem zadnjem listu povedale, da so Notranjci vložili prošnjo državnemu zboru za milost pri iztrjevanji zemljiškega davka, ker se z njimi neusmiljeno ravna. Enak glas o tem beremo iz Krasa v „Slovenu“, v katerem se sledeče pripoveduje:

Bilo je v neki hiši ženitovanje, kar pripeljejo v tisto hišo, ki je tudi županova, skrinjo s siromaško obleko žene in petero otrok, katere mož in oče v bolnišnici čaka rešenja svojih bolečin. Vzeli so jej skrinjo z njeno in otročjo obleko zaradi 8 gold. zastalega davka. Župan in gospodar, poznavši žalostne razmere one družine, poprosi nazoče svate, ki so v tem trenutku zložili znesek zastalega davka, in sam izvrševalec uradnik, kateri je po višjem povelju le nerad spolnoval ono težavno opravilo, je, čast mu bodi! priložil dva forinta; in ubogi revij je po zbirki ostalo še 90 soldov, da je kupila živeža svojim bolnim in sestradanim otrokom.

V neki drugi vasi je pred nekaj časom gospodar bil za smrt bolan; stareji sin v nezavednosti, mlajši hi-